

การจัดอัตรากำลังบุคลากรพยาบาลในแผนกกุมารเวชศาสตร์ โดยใช้ความ
ต้องการการพยาบาลเป็นพื้นฐาน

นางสาวจินตนา ปรีชา

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
007059
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

A STAFFING OF NURSING PERSONNEL IN PEDIATRIC
UNITS BASED ON THE NURSING CARE NEEDS

Miss Chintana Preecha

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดอัตรากำลังบุคลากรพยาบาลในแผนกกุมาร เวชศาสตร์
โดยไร้ความต้องการการพยาบาลเป็นพื้นฐาน

โดย

นางสาวจินตนา ปรีชา

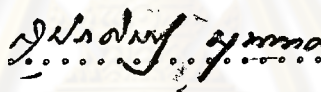
ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

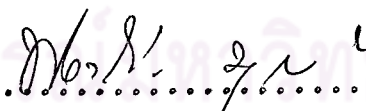
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ควยวิธีที (T-Method)

ผลการวิจัย

1. จำนวนบุคลากรพยาบาลในแผนกกุมารเวชศาสตร์ ตามปริมาณความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วยในแต่ละวัน มีจำนวน 196 คน แบ่งออกเป็นเวรเช้า 101 คน เวรบ่าย 57 คน และเวรดึก 38 คน ตามลำดับ
2. ผู้ป่วยประเภทที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 มีความต้องการการพยาบาลใน 24 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.77, 3.32, 4.56, 5.96 และ 7.95 ชั่วโมง ตามลำดับ
3. ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากบุคลากรพยาบาลทุกประเภทมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวไว้ว่า "ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดในผู้ป่วยแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน"
4. ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวไว้ว่า "ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดในผู้ป่วยแต่ละประเภทจากพยาบาลมีความแตกต่างกัน"
5. ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวไว้ว่า "ปริมาณความต้องการการพยาบาลทั้งหมดในผู้ป่วยแต่ละประเภทจากผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกัน"
6. เวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยประเภทที่ 1, 2, 4 และ 5 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวไว้ว่า "เวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภท

ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกัน"

7. เวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวว่า "เวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับมีความแตกต่างกัน"

8. เวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยประเภทที่ 2 และ 5 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่กล่าวว่า "เวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีความแตกต่างกัน"

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Staffing of Nursing Personnel in Pediatric Units
Based on the Nursing Care Needs

Name Miss Chintana Preecha

Thesis Advisor Assistant Professor Poungrat Boonyanurak

Department Nursing Education

Academic Year 1980

ABSTRACT

The purposes of this research were to determine the number of nursing personnel necessary to meet the work load in Pediatric Units by using patient classification technique and to compare the total nursing care time and direct nursing care time required by the patients in each classification. Besides of this , patients care received by nurses and practical nurses were compared. The patients were classified in 5 categories according to the need of activities of a daily living, treatments and procedures, and medication. They were intensive, modified intensive, intermediate, minimal and self care patients. The sample groups selected by a stratified random sampling, were 450 patients in six Pediatric Units at Siriraj Hospital. The three instruments, developed by the researcher were a Guidelines for use in Patient Classification, a Patient Classification form and Nursing care time observation form. The three instruments were tested for the content validity and the reliability. The test of the Patient classification was performed by using 16 nursing personnel. The reliability of " Patient classification form " were 100%, 87.5 %, 87.5 %, 100 % and

100 % for patient classification 1, 2, 3, 4, and 5, respectively. The data were collected by a direct observation method and analyzed data by using various statistical methods; percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, analysis of variance and T - Method .

The Major findings.

1. The number of nursing personnel in Pediatric Units which were computed by using the nursing care time of each patient classification for each day were 196. There were 101, 57 and 38 nursing personnel in the morning, the evening and the night shift respectively.

2. The average hours of nursing care time required by pediatric patients in classification 1, 2, 3, 4, and 5 in 24 hours are 2.77, 3.32, 4.56, 5.96 and 7.95 hours respectively.

3. Comparing the amount of nursing care time required by pediatric patients in each classification, there were statistically significant differences at .05 level in all classification. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of nursing care time required by pediatric patients in each classification," was retained.

4. Comparing the amount of patient care time provided by registered nurses in each classification of patients, there were statistically significant differences at the .05 level in all categories. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of nursing care time provided by registered nurses in each classification of patient," was retained.

5. Comparing the amount of patient care time provided by practical nurses in each classification, there were statistically differences at the .05 level in all categories. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of nursing care time provided by practical nurses in each classification of patient," was retained.

6. Comparing the amount of patient care time provided by registered nurses and practical nurses in each of patient classification, there were statistically significant differences at the .05 level in classification 1, 2, 4 and 5. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of patient care time provided by registered nurses and practical nurses in each of patient classification, " was retained.

7. Comparing the amount of direct nursing care time required by pediatric patients in each classification, there were statistically significant differences at the .05 level in all categories. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of direct nursing care time by pediatric patients in each classification," was retained.

8. Comparing the amount of direct nursing care time provided by registered nurses and practical nurses in each classification, there were statistically significant differences at the .05 level in classification 2 and 5. Therefore the hypothesis, "there is a statistically significant difference on the amount of direct nursing care time provided by registered nurses and practical nurses in each classification," was retained.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำและเอาใจใส่แก้ไข ขอบกพรองต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์ และ คร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากหัวหน้าพยาบาลแผนกกุมาร เวชศาสตร์ ผู้ตรวจการหัวหน้าหอผู้ป่วย ตลอดจน พยาบาลประจำการในแผนกกุมาร เวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช และทุก ๆ ท่านที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งต่อคุณสมเกียรติ ไม่เรียงที่ได้ให้การช่วยเหลือในคานกำลังกาย และกำลังใจรวมทั้งการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้งานวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเรียบร้อย

ศูนย์จิตวิทยาบำบัด
จินตนา ปรีชา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ร

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	แนวเหตุผลและสมมติฐานในการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย.....	9
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	11
	คำและความหมายของคำ	12
2	วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
	ความหมายของการพยาบาล.....	15
	กิจกรรมสำคัญของการพยาบาลที่พยาบาลจะต้องปฏิบัติ โดย	
	ลักษณะวิชาชีพพยาบาล	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การสนองความต้องการของผู้ป่วยรายบุคคล	22
ความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วยเด็ก	29
วิธีหาปริมาณความต้องการการพยาบาล.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
กลุ่มตัวอย่างประชากร	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
ผลการวิจัย	93
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก ก.	109
ภาคผนวก ข.	119
ภาคผนวก ค.	146
ประวัติผู้เขียน	156

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนผู้ป่วยแต่ละประเภทโดยเฉลี่ยในหอผู้ป่วยต่าง ๆ ในแผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	52
2	ค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	54
3	ค่าเฉลี่ยเวลาเป็นนาทีในแต่ละหมวดของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 5 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	55
4	ค่าเฉลี่ยเวลาเป็นนาทีในแต่ละหมวดของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 4 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	57
5	ค่าเฉลี่ยเวลาเป็นนาทีในแต่ละหมวดของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 3 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	59
6	ค่าเฉลี่ยเวลาเป็นนาทีในแต่ละหมวดของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 2 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	62
7	ค่าเฉลี่ยเวลาเป็นนาทีในแต่ละหมวดของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงและโดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 1 ได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน 67
- 9 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรเช้า 68
- 10 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรบ่าย 69
- 11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรดึก 70
- 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน 71
- 13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลในเวรเช้า .. 72
- 14 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลในเวรบ่าย... 73
- 15 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลในเวรดึก... .. 74

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากผู้พยาบาลในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน ...	75
17	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากผู้พยาบาลในเวรเช้า...	76
18	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากผู้พยาบาลในเวรบ่าย...	77
19	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากผู้พยาบาลในเวรดึก ...	78
20	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้พยาบาลในเวรเช้า	79
21	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้พยาบาลในเวรบ่าย	80
22	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้พยาบาลในเวรดึก	81
23	ค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน	82

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน 83
- 25 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรเช้า 84
- 26 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรบ่าย 85
- 27 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงทั้งผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรดึก 86
- 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในเวรดึก 87
- 29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในเวรบ่าย 88
- 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเวลาของกิจกรรมการพยาบาลโดยตรงที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับจากพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในเวรดึก 89
- 31 จำนวนบุคลากรพยาบาลในแผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ในแต่ละช่วงเวลาการปฏิบัติงาน 90